

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ
УКРАЇНИ**

СТАНДАРТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ»

ОП-06-20

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АТЕСТАЦІЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дніпро – 2020

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО

Навчальним відділом ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Протокол № ____ від «____» травня 2020 року

Голова Вченої ради _____ М. В. Савицький

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора № ____ від «__» _____ 2020 року

РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

_____ Грабовський І.С., кандидат технічних наук, доцент, в. о.

начальника навчального відділу ДВНЗ ПДАБА

_____ Федіна В. Г., завідувач лабораторії з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи ДВНЗ ПДАБА

_____ Новицька Т. О., заступник начальника навчального відділу ДВНЗ ПДАБА

ПОГОДЖЕНО

_____ Аністрат В. Д., начальник юридичного відділу ДВНЗ ПДАБА

1. Вступна частина

1.1. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти (далі – Положення) є нормативним документом, який визначає вимоги до організації атестації здобувачів вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (далі – ДВНЗ ПДАБА).

Норми цього Положення поширюються на осіб, які навчаються в академії на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти за всіма формами навчання (очною (денною, вечірньою), заочною (дистанційною)), на всі навчальні структурні підрозділи академії (інститути, факультети, кафедри).

На підставі цього Положення випускові кафедри академії розробляють комплекти документів щодо проведення атестації та рекомендації, які конкретизують вимоги до відповідних кваліфікаційних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки певної спеціальності та освітньої програми.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Кодексу академічної доброчесності ДВНЗ ПДАБА, положення ДВНЗ ПДАБА «Про організацію освітнього процесу», положення ДВНЗ ПДАБА «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», стандартів вищої освіти та інших нормативно-правових документів.

2. Загальні положення

2.1. Основні терміни та їх визначення:

атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (професійної або наукової) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту;

здобувач вищої освіти – особа, яка навчається в академії на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей;

освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначити єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

2.2. Атестація здобувачів вищої освіти є обов'язковою і здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК) після завершення теоретичного та практичного навчання на відповідному рівні вищої освіти або його етапі. Порядок створення та організація роботи ЕК регламентується окремим положенням.

Розклад роботи ЕК складається кожною випусковою кафедрою, узгоджується з деканом (директором) відповідного факультету (інституту), затверджується проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи і доводиться до відома здобувачів вищої освіти шляхом розміщення на

інформаційних стендах випускових кафедр не пізніше ніж за місяць до початку атестації.

2.3. Декан факультету (директор інституту) допускає здобувачів вищої освіти до атестації за умови відсутності в них академічної заборгованості.

2.4. Здобувачу вищої освіти, який виконав відповідну освітню програму та успішно пройшов атестацію, на підставі рішення ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти, видається диплом про вищу освіту встановленого зразка та присвоюється відповідна кваліфікація.

За акредитованою освітньою програмою академією видається документ про вищу освіту (диплом) державного зразка. За неакредитованою освітньою програмою академія може виготовляти і видавати власні документи про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою ДВНЗ ПДАБА.

2.5. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується академією у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2.6. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

3.1. Атестація осіб, які здобувають в академії ступінь бакалавра, може здійснюватися у формі:

- публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи/проекту;
- кваліфікаційного екзамену (екзаменів).

Форми атестації можуть поєднуватися.

3.2. Атестація осіб, які здобувають в академії ступінь магістра, може здійснюватися у формі:

- публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи/проекту.

3.3. За спеціальностями, визначеними Кабінетом Міністрів України постановою від 10 травня 2018 р. № 354, атестація осіб, які здобувають ступінь магістра, може здійснюватися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

3.4. Форма атестації здобувачів вищої освіти на певному рівні вищої освіти визначається освітньою програмою та відображається в навчальному плані.

4. Проведення атестації в формі екзамену

4.1. Кваліфікаційний екзамен - форма контролю досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти, та оцінювання таких результатів навчання.

Кваліфікаційний екзамен може проводитись за окремою дисципліною професійного спрямування або як один комплексний екзамен із декількох дисциплін навчального плану.

4.2. Програми кваліфікаційних екзаменів розробляються випусковою кафедрою на основі освітньої програми відповідного рівня та спеціальності. Форма проведення екзамену (усна, письмова, тестування, у т. ч. комп'ютерне) визначається випусковою кафедрою, ухвалюється вченою радою факультету (інституту) і затверджується деканом факультету (директором інституту).

4.3. Тривалість кваліфікаційного екзамену, що проводиться в усній формі, не повинна перевищувати 30 хвилин на одну особу.

Тривалість кваліфікаційного екзамену, що проводиться в письмовій формі, не повинна перевищувати трьох годин.

Тривалість кваліфікаційного екзамену, що проводиться за комплексними тестовими завданнями, не повинна перевищувати двох годин.

4.4. Результати кваліфікаційного екзамену оцінюються за шкалою оцінювання знань прийнятою в академії та оголошуються після оформлення протоколів засідання ЕК.

Результати кваліфікаційного екзамену, що проводиться в усній формі оголошуються у день проведення. Результати кваліфікаційного екзамену, що

проводиться письмово або за комплексними тестовими завданнями, оголошуються в наступний робочий день.

5. Проведення атестації в формі публічного захисту кваліфікаційної роботи/проекту

5.1. Вид кваліфікаційної роботи встановлюється на основі аналізу змісту виробничих функцій, типових задач діяльності та компетентностей, які визначені відповідною освітньою програмою за спеціальністю.

5.2. Кваліфікаційний проект за ступенем бакалавра призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь розв'язувати типові завдання діяльності, які, в основному, віднесені до проектної (проектно-конструкторської) та інженерної робочим функціям. Кваліфікаційні проекти, як правило, виконуються за інженерними спеціальностями і передбачають синтез об'єкта (фізичного або ідеального) проектування (системи в широкому значенні, пристрою, технологічного процесу, комп'ютерної програми тощо), який оптимально відповідає вимогам завдання на виконання проекту.

5.3. Кваліфікаційна робота за ступенем бакалавра призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості знань, умінь розв'язувати типові завдання діяльності, які, в основному, віднесені до організаційної, управлінської і виконавської (технологічної, операторської) робочих функцій. Кваліфікаційні роботи передбачають систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих й інших завдань, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи;

5.4. Кваліфікаційна робота/проект за ступенем магістра – самостійно виконана науково-дослідна робота, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки. Основне завдання магістерської роботи – продемонструвати рівень наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і розв'язувати конкретні наукові та практичні завдання.

5.5. Тематика кваліфікаційних робіт/проектів за спеціальністю визначається випусковою кафедрою на початку навчального року. Тематика кваліфікаційних робіт/проектів повинна бути безпосередньо пов'язана з узагальненим об'єктом діяльності фахівця відповідного рівня вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право запропонувати на розгляд власні теми кваліфікаційної роботи/проекту.

5.6. Завдання на виконання кваліфікаційної роботи/проекту має відображати усі виробничі функції та типові задачі діяльності і своєчасно має бути доведене до студента (до початку переддипломної (переддипломно-виробничої) практики).

5.7. Керівниками кваліфікаційних робіт/проектів можуть бути професори, доценти випускової кафедри, а також провідні фахівці виробничої сфери відповідної галузі.

За одним керівником кваліфікаційних робіт/проектів в навчальному році може бути закріплено не більше восьми здобувачів, із них здобувачів ступеня магістра (за освітньо-науковою програмою) - не більше п'яти осіб.

Голова екзаменаційної комісії не може бути керівником кваліфікаційних робіт/проектів.

5.8. Теми та керівники кваліфікаційних робіт/проектів затверджується наказом ректора академії до початку виконання кваліфікаційних робіт/проектів.

5.9. Виконана кваліфікаційна робота/проект подається здобувачем вищої освіти на випускову кафедру у визначений вченою радою факультету термін.

5.10. До захисту кваліфікаційної роботи/проекту допускаються здобувачі вищої освіти, які одержали за виконану роботу позитивні відгук керівника та рецензію, пройшли процедуру нормоконтролю (за потребою) та попереднього захисту згідно з установленим графіком. Завідувач випускової кафедри має право допустити студента до захисту кваліфікаційної роботи/проекту у разі негативного відгуку керівника та/або надходження негативної рецензії.

5.11. Рецензія – це критична оцінка підготовки кваліфікаційної роботи/проекту, її якісного рівня, що включає в себе обґрунтування актуальності теми, логічності і структури викладення матеріалу, якості огляду і аналізу

літератури, коректності цитувань і посилань на наведені в тексті цитати інших авторів, коректності і обґрунтованості вибору методів дослідження, якості емпіричного матеріалу, ретельності обробки експериментальних даних, коректності формулювання власних висновків, відповідності висновків меті та завданням роботи/проекту, якості оформлення роботи/проекту, апробацію результатів дослідження.

У тексті рецензії повинні бути відображені недоліки роботи/проекту та загальна оцінка кваліфікаційної роботи/проекту за прийнятою в ДВНЗ НДАБА шкалою оцінювання знань.

5.12. На рецензію кваліфікаційна робота/проект направляється завідувачем випускової кафедри.

Рецензування робіт здійснюється найбільш кваліфікованими викладачами споріднених кафедр академії і інших закладів вищої освіти, фахівцями науково-дослідних інститутів та підприємств, які мають відповідний рівень вищої освіти за спеціальністю здобувача вищої освіти.

Рецензентом не може бути голова ЕК, працівник випускової кафедри, на якій виконувалася робота.

5.13. Захист кваліфікаційних робіт/проектів проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше, ніж половина її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

5.14. Результати атестації оцінюються за шкалою оцінювання знань прийнятою в академії. При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи/проекту враховується рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Система критеріїв оцінювання кваліфікаційних робіт/проектів може включати:

- актуальність теми, її відповідність сучасним досягненням науки і техніки, виконання замовлень підприємств та організацій, комплексність теми;
- наукова новизна, обґрунтованість запропонованих рішень, повнота розкриття теми роботи, використання комп'ютерної техніки та засобів машинної графіки;

- практична цінність досягнутих результатів - наявність акту впровадження, виробничої апробації або застосування у освітньому процесі тощо;

- захист роботи (змістовність доповіді, логічність, чіткість та повнота відображення отриманих результатів, якість ілюстративного матеріалу та його презентація, культура мовлення, обґрунтованість відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії, демонстрування сформованих професійних компетенцій).

5.15. Результати захисту кваліфікаційних робіт/проектів оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

5.16. Тривалість засідань ЕК із захисту кваліфікаційних робіт/проектів не повинна перевищувати шести годин на день. Тривалість захисту кваліфікаційної роботи/проекту, як правило, не повинна перевищувати 30 хвилин, із них 20 хвилин виділяється на відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів ЕК.

6. Повторне проходження атестації

6.1. Повторне проходження атестації з метою підвищення оцінки не дозволяється.

6.2. Здобувачам вищої освіти, які не з'явилися на атестацію з поважної причини, наказом ректором ДВНЗ ПДАБА може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи ЕК, але не більше, ніж на один рік.

6.3. Особа, яка за результатами атестації отримала незадовільну оцінку вважається такою, що не виконала індивідуальний навчальний план та відраховується із академії.

6.4. Таку особу може бути поновлено на навчання для здобуття освітнього ступеня за такою самою спеціальністю для однократного повторного проходження атестації протягом трьох років після відрахування з академії. Якщо здобувач поновлюється на навчання після трирічного терміну, то він допускається до атестації після ліквідації академічної різниці, яка може виникнути в наслідок зміни навчального плану.

6.5. Повторне навчання та проходження атестації здійснюється виключно за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

Повторне проведення атестації проводиться за програмою та відповідно до умов проведення, що діють на день її проведення.

7. Атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання

7.1. Дистанційні технології навчання передбачають здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу як асинхронно, так і синхронно в часі.

7.2. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу в академії здійснюється через засоби комунікації, вбудовані до системи управління академією (на платформі MS Office 365), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відео конференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати тощо. Рекомендовано використання MS Office 365.

7.3. Порядок проведення атестаційного екзамену містить:

- форму та порядок проведення атестаційного екзамену з використанням дистанційних технологій навчання (розробляється випусковою кафедрою та ухвалюється вченою радою факультету (інституту) і затверджується деканом факультету (директором інституту);

- авторизований доступ до інформаційно-комунікаційних інструментів організації атестації здобувачів вищої освіти (платформа MS Office 365);

- порядок організації роботи екзаменаційної комісії та проведення атестаційного екзамену у різні дні для різних груп здобувачів освіти та повторного складання атестаційного екзамену тими здобувачами освіти, у кого виникли технічні перешкоди під час першої спроби розробляється випусковою кафедрою та затверджується деканом факультету (директором інституту);

- інформацію про зміст і структуру завдань, що виносяться на атестаційний екзамен;

- критерії оцінювання відповідей здобувачів освіти.

7.4. Передекзменаційна консультація проводиться засобами аудіо-або відеоконференцій за затвердженим розкладом. Під час проведення

передекзаменаційної консультації здійснюється попередня перевірка технічних параметрів налаштування зв'язку зі здобувачами освіти, усунення виявлених проблем.

7.5. У разі виникнення під час складання екзамену обставин непереборної сили здобувач освіти повинен негайно повідомити екзаменаційну комісію або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо) з обов'язковою фото- або відеофіксацією стану виконання завдань та об'єктивних факторів, що перешкоджають його завершенню. За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається екзаменаційною комісією та деканатом в індивідуальному порядку.

7.6. Здобувачі освіти, які допущені до складання екзамену, але з об'єктивних причин не можуть взяти в ньому участь із використанням визначених закладом освіти технічних засобів, мають надати деканату та екзаменаційній комісії підтверджуючі матеріали до початку екзамену. У такому випадку екзаменаційною комісією має бути обраний альтернативний варіант складання екзамену, який би забезпечував ідентифікацію особи здобувача освіти, дотримання академічної доброчесності та можливість перевірки результатів навчання здобувача освіти.

7.3. Атестація осіб на першому (бакалаврському) та/або на другому (магістерському) рівнях вищої освіти у формі захисту кваліфікаційної роботи з використанням дистанційних технологій навчання здійснюється в ДВНЗ ПДАБА в синхронному режимі (відеоконференція) з цифровою фіксацією (відеозапис, аудіозапис, фото фіксацію тощо).

7.4. Для проведення захистів кваліфікаційних робіт допускається, як альтернативу синхронному виступові, академія пропонує здобувачам освіти завчасно надсилати до екзаменаційної комісії відеозаписи їхніх виступів (презентацій) так, щоб на записі було видно самого здобувача освіти, можна було однозначно ідентифікувати його особу та засвідчити факт його виступу. Запитання-відповіді до здобувача освіти обов'язково проводяться у синхронному режимі.

7.5. На момент захисту кваліфікаційної роботи її паперовий примірник з власноручним підписом здобувача освіти та інші документи (п.5.10 та п.5.11 цього положення) мають знаходитися в екзаменаційній комісії. Його надсилання може здійснюватися засобами поштового зв'язку.

Якщо на момент захисту кваліфікаційної роботи ДВНЗ ПДАБА не одержала її підписаний здобувачем освіти паперовий примірник, то перед захистом здобувач освіти має надіслати екзаменаційній комісії електронний примірник кваліфікаційної роботи. Тоді на початку процедури захисту секретар екзаменаційної комісії у присутності комісії та здобувача освіти має оголосити перед виступом здобувача освіти фразу: «Чи підтверджуєте Ви, (ПІБ здобувача освіти), надсилання (дата) кваліфікаційної роботи на тему “Тема кваліфікаційної роботи” загальним обсягом (повна кількість сторінок разом з додатками) сторінок на електронну пошту (назва закладу освіти)?”». Відповідь здобувача освіти має бути зафіксована на відеозаписі захисту.

7.6. Рішення екзаменаційної комісії про результат захисту кваліфікаційної роботи набирає чинності після одержання екзаменаційною комісією примірника роботи відповідно до п. 7.5. та після завершення оформлення супроводжувальних документів.

7.7. Цифровий запис процесу захисту кваліфікаційних робіт у ДВНЗ ПДАБА зберігається протягом не менше одного року.

7.8. Дозволяється секретарям екзаменаційних комісій надсилати протоколи засідань екзаменаційних комісій, відзиви (відгуки) і рецензії (їх фотокопії) до деканатів електронною поштою не пізніше наступного робочого дня після проведення запланованих захистів кваліфікаційних робіт.

7.9. Як виняток для умов карантину, академія може надати секретареві екзаменаційної комісії право зібрати підписи на паперових примірниках всіх документів (відгуках, рецензіях, протоколах) після закінчення карантину та надати дооформлені документи щодо результатів захисту до деканатів, а кваліфікаційні роботи до архіву у встановленому порядку.